

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:273

av Finn Bengtsson (M)

En sjukförsäkring med fler aktörer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för ett friare val av sjukförsäkringsleverantör jämfört med den monopolsituation som råder i dag och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

En av alliansregeringens allra viktigaste reformer har varit sjukförsäkringen. Att ett av världens friskaste folk skulle vara ett av de mest sjukskrivna var orimligt. Därtill ledde det till ett mänskligt och ekonomiskt slöseri. Ifall den som kan arbeta också får det kommer såväl den enskilde som samhället att vinna på det.

Det var således klokt av Socialförsäkringsutredningen, ledd av förra socialförsäkringsministern Anna Hedborg (S), att skarpt argumentera för arbete istället för bidrag, med en borte gräns för sjukpenning. I hög grad följde regeringens sjukförsäkringsreform dessa riktlinjer. Tyvärr förefaller den nya S-MP-regeringen att åter slopa en borte gräns i sjukförsäkringen, och detta trots fortsatt ökande sjukskrivningar och ett ohälsotal som därmed kan komma att bli mycket kostsamt för staten.

Sjukförsäkringens syfte är att ge den enskilde ekonomisk trygghet vid sjukdom, och underlätta återgång i arbete. Det är en försäkring, en viktig välfärdstjänst. Men normalt utvecklas inte tjänster bäst inom ramen för offentliga monopol. Hur mycket bättre Försäkringskassan än blir, har den i dagsläget fortfarande monopol.

Varor och tjänster utvecklas i en innovativ process som får sin näring av att många olika entreprenörer konkurrerar om konsumenterna. Det gäller mobiltelefoner, det gäller

caféer, det gäller apotek, det gäller försäkringar. Vill vi ha en trygg sjukförsäkring som utvecklar nya, smarta, kostnadseffektiva lösningar bör vi släppa in valfrihet och konkurrens.

Motivering

Ifall den enskilde fick ta den premie man betalar via arbetsgivaravgiften till sjukförsäkringen och själv välja leverantör, skulle nya drivkrafter komma in. De som inte vill välja annat skulle ha kvar Försäkringskassan som leverantör, men de som vill göra ett annat val skulle kunna välja bland andra auktoriserade leverantörer som blivit godkända av en oberoende instans.

Nya leverantörer skulle kunna vara försäkringsbolag i första hand. Men andra finansiella aktörer skulle också kunna tänkas vara intresserade. Även fackföreningar skulle kunna se en möjlighet att erbjuda sina medlemmar attraktiva sjukförsäkringar. Dessa leverantörer skulle utforma en mängd nya varianter som inte finns idag.

Kanske några skulle välja att erbjuda en heltäckande inkomstförsäkring, som ger ersättning vid såväl sjukdom som arbetslöshet. Kanske några aktörer skulle etablera samarbeten med vårdgivare för att på så sätt skapa effektiva strukturer som ger sjuka möjlighet att återgå i arbete.

En stor drivkraft för andra aktörer att få sjuka människor att bli friska kommer att vara vinstintresse. Oviljan att slösa pengar genom att låta friska vara sjukskrivna skulle genomsyra hela organisationen. Erfarenhet från Nederländerna, som efter en reform släppte in bland andra försäkringsbolag i sjukförsäkringen, framstår som positiv i just detta perspektiv.

Statens huvuduppgift skulle då bli att bestämma kriterier för leverantörer, utforma ett lämpligt råd för certifiering och följa marknadens utveckling – samt styra Försäkringskassan.

Kriterierna för vilka leverantörer som kan bli aktuella är naturligtvis viktiga. Men de bör rimligen vara neutrala i förhållande till såväl juridisk person som dess hemvist.

Detta borde vara en centrala komponenter i utredandet av den framtida sjukförsäkringen.

Utifrån det ovan anförda yrkade jag under föregående riksmöte att riksdagen skulle ge regeringen tillkänna att utreda om fler aktörer inom sjukförsäkringen kunde vara en klok väg att gå. Utskottet avstyrkt emellertid denna begäran i en motion på temat från mig med att motivet att ”resultatet av Socialförsäkringsutredningens arbete med att finna långsiktiga och konstruktiva lösningar för sjukförsäkring bör avvaktas”.

Detta föreföll då också som ett rimligt motiv för avstyrkan vid den tidpunkten och givet de direktiv som den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen hade att arbeta utefter.

Nu har emellertid den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen avlämnat sitt slutbetänkande som för tillfället är ute på remiss. Men då det inte finns något förslag i utredningen för fler aktörer inom sjukförsäkringen i linje med förslagen i denna motion, har inte heller remissinstanserna en rimlig möjlighet att ta ställning till denna viktiga fråga för framtiden och mot de argument för detta som framförs i den aktuella motionen enligt ovan.

Jag önskar därför att riksdagen bifaller denna motions begäran om att specifikt se över möjligheterna för ett friare val av sjukförsäkringsleverantör, och att riksdagen med bifall till denna motion ger regeringen detta tillkänna som ett komplement till övriga förslag som lämnats av den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen.

Stockholm i oktober 2015

Finn Bengtsson (M)